

CHOICEPOINTS

HET PAD NAAR PERSOONLIJK SUCCES,
GELUK EN VOLDOENING

Sessie II – Je Vooruitgang Meten

Robert van der Wolk

INHOUDSOPGAVE

Introductie.....	3
Doelstellingen	3
Wat houd je tegen?	4
Procrastinatie (uitstelgedrag).....	4
Angst	5
Beperkende Overtuigingen.....	5
Doorgaande ontwikkeling.....	6
Uitkijken naar een Lang Leven.....	7
Meet je gewoontes	8
Veranderen naar Successen uit het Verleden.....	11
Neem actie	12
Stel een persoonlijk meetbaar plan op dat meetbaar is.....	13
Conclusie	14
Samenvatting	15

INTRODUCTIE

De essayist, filosoof, schrijver en dichter George Santayana zei ooit: *"The wisest mind has something yet to learn. No matter how much we accomplish, no matter how much we progress – we always have room for improvement."*

Terwijl je blijft streven naar het aangaan van nieuwe uitdagingen, hou de woorden van de Engelse schrijver H.G. Wells in je achterhoofd: *"Adapt or perish, now as ever is nature's inexorable imperative."* De natuur eist verandering; het is de enige constante factor in de wereld. De dinosaurussen waren niet in staat om zich aan hun veranderende omgeving aan te passen, en dat leidde onherroepelijk tot hun teloorgang.

De moeder van de moderne mode, Coco Chanel, zei ooit: *"In order to be irreplaceable one must always be different."* Nu jij je leven verder onder de loep neemt, zul je ontdekken hoe uniek je werkelijk bent. Door je te focussen op het verder ontwikkelen van die uniekheid, kun je uiteindelijk jouw gave aan de wereld geven waar niemand anders toe in staat is.

Zoals Brian Tracy het zegt: *"If you wish to achieve worthwhile things in your personal and career life, you must become a worthwhile person in your own self development."*

DOELSTELLINGEN

In deze sessie neem ik het volgende met je door:

- De theorieën die achter het meten van vooruitgang liggen
- Je momentum behouden terwijl je continue blijft streven naar het verbeteren van je leven
- Ik deel met je wat de beste manieren zijn van het verzamelen van feedback
- Je aanmoedigen om je eigen manier van feedback op te zetten, zodat je te allen tijde weet hoe effectief je daadwerkelijk bent

WAT HOUD JE TEGEN?

We hebben bepaalde knelpunten waar we maar niet voorbij lijken te kunnen komen. Wat zijn die van jou? In het volgende stuk neem ik er een aantal met je door. Terwijl je dit leest, vraag jezelf dan steeds af hoe je met elk van deze omgaat.

PROCRASTINATIE (UITSTELGEDRAG)

Voor de meeste mensen is procrastinatie een groot knelpunt. Zoals de 19^e eeuwse humorist Josh Billings, beter bekend als Henry Wheeler Shaw het zei: *“The greatest thief in this world ever produced is procrastination, and he is still at large.”* Het is moeilijk om vast te stellen wat de onderliggende oorzaak is waarom we dingen uitstellen, maar dat blijkt wel de beste manier te zijn om uitstel gedrag te overkomen. Door je eigen persoonlijke redenen waarom je dingen uitstelt beter te begrijpen, kun je ook de nodige stappen nemen om dit te overkomen.

Columniste Ann Landers zei: *“The lord gave us two ends – one to sit on and the other to think with. Success depends on which one we choose to use the most.”*

Eén van de voornaamste redenen waarom mensen procrastineren is omdat ze zich continue zorgen maken over het maken van fouten. Maar het is juist beter om in actie te komen en fouten te maken, dan om nooit actie te nemen. Zoals kardinaal Newman het mooi wist te zeggen: *“A man would do nothing if he waited until he could do it so well that no one could find fault.”*

Cardioloog en atleet George Sheehan zei dit over procrastinatie: *“There are those of us who are always about to live; we are waiting until things change, until there is more time, until we are less tired, until we get a promotion, until we settle down. Until, until, until. It always seems as if there is some major event that must occur in our lives before we begin living.”*

ANGST

Uitstelgedrag hangt sterk samen met angst, en er zijn twee voornaamste angstvormen waar we allemaal bewust van moeten zijn: de angst om te falen en de angst voor kritiek. Beide angsten komen voort uit onze vroege jaren waarin we opgroeiden en onze voornaamste focus lag op het *pleasen* van mensen. In sommige gevallen waren we zelfs bang voor de angst zelf. We waren bang om te falen, omdat het zou betekenen dat we bekritiseerd zouden worden. We waren eigenlijk bang om te falen, omdat we bang waren voor kritiek. Niemand houdt ervan om in de spotlights te staan wanneer ze fout zitten; we willen er juist graag in staan wanneer we gelijk hebben. Helaas duwt deze angst ons in een staat van verlamming die vooruitgang sterk vertraagt.

BEPERKENDE OVERTUIGINGEN

Veel angsten die we hebben hangen nauw samen met onze beperkende overtuigingen. Zoals ik in sessie 2 en 9 heb besproken, spelen beperkende overtuigingen een dominantere rol in ons leven dan dat we liever zouden willen toegeven.

De dichter Henry Longfellow zei: *"We judge ourselves by what we feel capable of doing, while others judge us by what we have already done."* Het is makkelijker om het verleden te bekritisieren als je gelooft dat je voorbij die kritiek kunt gaan. Je moet juist vergevingsgezinder zijn en onze kansen juist niet verkeerd inschatten. Zoals Benjamin Disraeli zei: *"Nurture your mind with great thoughts, for you will never go any higher than you think."* Zelfs de Deense existentiële filosoof Søren Kierkegaard zei: *"Our life always expresses the reason of our dominant thoughts."* Omdat gedachten een enorme impact hebben op de resultaten van jouw leven, is het belangrijk om dominante gedachten te hebben die je inspireren. *"Every man dies – not every man lives."* zegt motivational speaker Les Brown. *"the only limits in your life tomorrow are the but's you use today."*

DOORGAANDE ONTWIKKELING

Wanneer de meeste mensen hun eigen leven nader onder de loep nemen focussen ze zich vaak op de fouten die ze gemaakt hebben. Dit kan goed zijn, mits je die fouten in het juiste daglicht kunt zien. *“A man should never be ashamed to admit that he is wrong”,* zei de filosoof Alexander Pope. *“Which is but saying in other words, that he is wiser today than he was yesterday.”*

Er is niets mis met het maken van fouten. Fouten zijn namelijk de meetpunten van de actie die je neemt. Zonder fouten maken we de grootste fout aller tijden: stilstaan. Moeder Theresa zei ooit: *“To keep a lamp burning we have to keep putting oil in it.”* In deze wereld betekent stilstand vaak achteruitgang.

De Amerikaanse humorist Robert Orben zei: *“Every day I get up and look through the Forbes list of the richest people in America. If I'm not there, I go to work.”* Onthoud dat hoe je verleden ook is geweest, je een vlekkeloze toekomst hebt. Of zoals de auteur Eric Hoffer zei: *“In a time of drastic change it is the learners who inherit the future.”*

Jouw doorgaande persoonlijke ontwikkeling bestaat uit het bekijken van elk meetpunt dat je tot je beschikking hebt en het vergelijkt met je ultieme missie en je lange termijn doelen. Neem vervolgens de juiste acties om je gewoontes, methodes en dagelijkse activiteiten te verbeteren. Hoe effectief je bent hangt uiteindelijk af van hoe je feedback van je omgeving verzamelt, filtert en je eigen maakt.

Voormalig CEO van General Electric Jack Welsh zegt: *“Change before you have to”* Maar je hoeft niet te veranderen omwille van de verandering. Een in Amerika beroemde tv-journaliste, Diane Sawyer en Larry King: *I think the one lesson that I have learned”,* zegt Diane Sawyer, *“is that there is no substitute for paying attention.”* Larry King zei: *“I remind myself every morning: nothing I will say this day will teach me anything. So if I'm going to learn I must do it by listening.”*

Feedback krijgen kan best uitdagend zijn. Want naar wie luister je? Waarom kies je ervoor om naar hen te luisteren? Wat zijn de redenen voor het verdraaien van hun feedback? En belangrijker nog: hoe kun je jezelf in dit hele feedbackproces evalueren? Heb je de neiging om feedback van de hand te wuiven omdat je degene die de feedback geeft van de hand wuift, of omdat je hun feedback terugleidt naar hun tekortkomingen en jezelf daarmee distantieert van de eigenlijke waarheid? De uitdaging ligt er voor jou in om objectief te blijven en om bepaalde waarheden in je leven toe te laten, ongeacht hoe moeilijk of pijnlijk ze ook kunnen zijn om te accepteren.

Ontvang feedback op een moedige manier. Durf het aan te gaan. Wanneer je om feedback vraagt, en het komt hard op je over, vergeef dan degene die je de feedback geeft, maar blijf open voor de waarheid. Vergeef jezelf vervolgens. Je bent immers ook een mens.

Zoals George Soros, de beroemde valuta-speculator zegt: *“Once we realize that imperfect understanding is the human condition, there is no shame in being wrong, only in failing to correct our mistakes.”*

Nu je begint toe te werken naar het toepassen van de feedback van andere mensen en je daarmee je eigen tekortkomingen overwint, geef jezelf de tijd om alles intern te verwerken. Zoals Mohammed Ali zei: *“the fight is won or lost far away from any witnesses. It is won or lost behind the scenes, in the gym and there on the road, long before I dance under those lights.”* Jouw eigen gevecht is er één die je vanbinnen voert.

UITKIJKEN NAAR EEN LANG LEVEN

Onthoudt de woorden van Napoleon Hill, nu je je leven in ogenschouw neemt: *“No more effort is required to aim high in life, to demand abundance and prosperity than is required to accept misery and poverty.”* Zet je doelen dus hoog in en verwacht het beste. Een deel van het beste verwachten is door optimisme in je leven toe te laten. *“I have learned from experience”,* zei First Lady Martha Washington. *“that the greater part of our happiness or misery depends on our dispositions and not on our circumstances.”* Ja, je zult het van tijd tot tijd zwaar heb, maar het is belangrijk om juist die moeilijke momenten als je training voor succes te gebruiken. Het leven draait om leren, en sommige van je moeilijkste momenten zullen jouw opstapjes zijn naar succes.

Alison Jones, een inspirerende auteur zegt: *“If I could wish for my life to be perfect, it would be tempting, but I would have to decline, for life would no longer teach me anything.”* Hoe je naar je leven en jouw toekomst kijkt, hangt volledig af van hoe jouw persoonlijke ontwikkelingsactiviteiten zullen gaan. Of zo als Charlie Jones het zei: *“If you can't be happy where you are, it's a cinch you can't be happy where you ain't.”*

Wanneer je nadenkt over persoonlijke ontwikkeling, dan kun je niet denken: 'Ik ga dit jaar aan mijn persoonlijke ontwikkeling werken, en neem ik dus een jaartje vrij.'

Zo werkt het helaas niet. – Ja, je hebt te maken met korte termijndoelen die je voldoening zullen geven, of misschien moet je een grote angst overwinnen om in het openbaar te spreken, of misschien moet je een betere balans vinden tussen je werken je privéleven zoals nooit tevoren – maar onthoud, dat wanneer je danst, je doel niet is om op een bepaalde plek op de dansvloer te komen, maar om juist van elke stap onderweg te genieten.

MEET JE GEWOONTES

Dit brengt me tot het onderwerp van gewoontes. De stappen die je door jouw persoonlijke ontwikkelingsprogramma zet, zullen de neiging hebben om je toekomstige ontwikkeling te domineren. Zoals Dennis Waitley zegt: *"Habits are like comfortable beds – they are easy to get into, but difficult to get out of."* Daarom is het belangrijk dat je een gewoontes maakt van het maken van goede gewoontes.

"Good habits are as addictive as bad habits and a lot more rewarding", zegt zakenman en auteur Harvey Mackay. Je hebt je eigen gewoontes voor het kiezen. Volgens Tom Hopkins is je miserabel voelen een gewoonte: *"Being miserable is a habit. Being happy is a habit – and the choice is yours."*

De Engelse auteur Samuel Johnson zei: *"The chains of habit are too weak to be felt until they are too strong to be broken."* Veel gewoontes van jou zijn uit kansen voortgekomen; het zijn maatregelen op gebeurtenissen uit jouw leven en op jouw ervaringen met mensen en andere stimulerende factoren geweest.

Als je bereid bent om bewuste veranderingen in jouw gewoontes aan te brengen, dan gaat daar best wel wat tijd in zitten. Wayne Dyer heeft het beste advies als het aankomt op het losbreken van oude slechte gewoontes: *"You leave old habits behind by starting out with a thought 'I release the need for this in my life'."*

Begin met 'mislukking'. *"Failures are divided into two classes",* zegt John Charles Salak: *"Those who thought and never did, and those who did and never thought."* Eén van de beste gewoontes die je aan je leven kunt toevoegen is, om mislukking te zien als een maatregel voor verbetering.

Zoals de oprichter en CEO van IBM, Thomas J. Watson het aanbeveelde: *"Would you like me to give you a formula for succes? It's quite simple, really. Double your rate of failure. You are thinking of failure as the enemy of success. But it isn't at all. You can be discouraged by failure – or you can learn from it. So go ahead and make mistakes. Make all you can. Because, remember, that's where you will find success. On the far side."*

Michael Gerber, de auteur van de E-Myth boekenreeks, zegt: *"The problem with most failing businesses is not that their owners don't know enough about finance, marketing, management and operations – they don't. But those things are easy enough to learn – but that they spend their time and energy defending what they think they know. My experiences have shown me that the people who are exceptionally good in business aren't so because of what they know, but because of their insatiable need to know more."*

Je fouten en mislukkingen in business en andere werkzaamheden geven je waardevolle informatie over wat je niet weet. Zodra je meer leert over wat je niet weet, kun je leren wat je moet weten om te voorkomen dat je dezelfde fouten blijft maken.

Zoals auteur Dorothy Briggs zegt: *"Growth is not steady, forward, upward progression. It is instead a switchback trail: three steps forward, two back, one around the bushes and a few simply standing, before another forward leap."*

Wanneer je denk aan ontzettend succesvolle mensen, dan denk je niet aan hoe zij hun fouten en mislukkingen verdubbelen. Je neemt niet eens in overweging dat ze een misstap maken. In het geval van Michael Jordan zagen we zijn jaren op het basketbalveld als een gigantisch succes. Maar we vergeten hoeveel mislukkingen het hem kostte om daar te komen. In zijn eigen woorden zegt hij: *"I have missed more than 9000 shots in my career. I have lost almost 300 games. On 26 occasions, I have been entrusted to take the game-winning shot and missed. I have failed over and over again in my life. And that is why I succeed."*

Ook al kun je niet teruggaan en een nieuwe start maken met wat je al gedaan hebt, onthoud dat je vanaf vandaag kunt beginnen en een nieuw einde kunt maken. Anthony D'Angelo omschrijft het zo: *"The only real failure in life is one not learned from."*

Je uitdagingen zijn er niet voor niets; ze zijn er voor een reden. Dr. James G. Bilkey zegt: *"You never will be the person you can be if pressure, tension and discipline are taken out of your life."* Sta hier eens even stil bij. Wat zou je beter je best gaan doen als er geen druk was? Wat zou je stimuleren om situaties van een andere kant te bekijken als er geen spanning zou zijn? Hoe zou je een probleem benaderen vanuit een andere, creatievere hoek? Hoe zou je je kunnen focussen op het oefenen en het versterken van jezelf voor je volgende ontwikkelingsniveau als je geen discipline zou hebben?

Zoals Sir James Matthew Barrie zegt: *"Failure is the path of least resistance. It takes an effort to take the road less traveled. It takes courage to take a look at your mistakes and see new possibilities."*

Daisy Bates, een Amerikaanse journaliste zei: *"The man who never makes a mistake always takes orders from one who does. The people at the top of their game had to make mistakes to get there. If you want to get to the top of yours, you will need to do so as well."*

Mislukking is niets meer dan een *numbers-game*, net zoals succes dat is. In elk schaakspel verliezen beide spelers schaakstukken. De winnaar is degene die de op een na laatste zet maakte. Zoals Brian Tracy zegt: *"Remember you only have to succeed the last time."* Ga vervolgens door met success.

Zoals Zig Ziglar zo mooi wist te verwoorden: *"There is plenty of room at the top, but not enough to sit down. The people who are rising to the top of their game are not resting at their laurels. You must always be moving forward. Don't lament your old mistakes."*

Stephen R. Covey zegt: *"Live out your imagination, not your history."* Wanneer je je mislukkingen uit het verleden nader onder de loep neemt, blijf dan niet hangen in het verleden; het weerhoud je ervan om te groeien. Als je vindt dat je te veel focus legt op je fouten uit het verleden, zorg er in dat geval dan voor dat je je misstappen of fouten uit het verleden corrigeert.

VERANDEREN NAAR SUCCESSSEN UIT HET VERLEDEN

“SHOULD YOU FIND YOURSELF IN A CHRONICALLY LEAKING BOAT, ENERGY DEVOTED TO CHANGING VESSELS IS LIKELY TO BE MORE PRODUCTIVE THAN ENERGY DEVOTED TO PATCHING LEAKS.”

– WARREN BUFET

Jij hebt wat dat betreft ook meer dan genoeg successen om kracht uit te putten. Kijk eens naar jouw successen uit het verleden en onderzoek eens waar je nieuwe stappen voorwaarts kunt nemen die verder gaan op de oude.

Neem je verantwoordelijkheid. Actrice Ona Brown zei ooit: *“We are all self-made, but only the successful are prepared to admit it.”* Door de verantwoordelijkheid te nemen voor wat je nu bent kun je pas, wanneer je werkelijk de nodige maatregelen of stappen neemt om vooruit te komen. Spreker Henry Ward Beecher zei ooit: *“Hold yourself responsible for a higher standard than anyone else expects of you. Never excuse yourself.”*

Soms kunnen we best weleens wat extreme eerlijkheid gebruiken. Wees daarom niet bang om eerlijk met jezelf te zijn en verantwoordelijkheid te nemen. Misschien denk je dat dergelijke verantwoordelijkheid je zwaar zal vallen, maar feit is, dat het juist het tegenovergestelde effect heeft. Je voelt je juist bevrijdt wanneer je je realiseert hoe verantwoordelijk je werkelijk bent, en hoe jouw beslissingen en keuzes je resultaten bepalen.

“A man should never be ashamed to own that he has been in the wrong, which is but saying... that he is wiser today than yesterday” – Johathan Swift (essayist). Zowel Pope als Swift waren tijdsgesteden, en beiden gebruikten dezelfde omschrijving als uitspraak voor hervormingen.

NEEM ACTIE

Napoleon Hill zei: *“action is the real measure of intelligence”* Je hebt misschien wel eens gehoord dat ‘succes’ alleen in het woordenboek vóór ‘werk’ komt. Zodra je je vooruitgang hebt gemeten, moet je ook bereid zijn om actie te nemen. Eleanor Smith, een Engelse politica, zei: *“It had long since come to my attention, that people of accomplishment rarely sat back and let things happen to them. They went out and happened to things.”*

Als je het gevoel hebt dat je te langzaam vooruitkomt, dan is hard werken één van de beste dingen die je kunt doen. *“Things may come to those who wait, but only the things left by those who hustle.”* is een bekende quote die vaak wordt toegewezen aan Abraham Lincoln. Wie het ook gezegd heeft; het blijft een krachtige uitspraak.

Hewel het lijkt op een contradictie, zei Thomas Edison: *“Everything comes to him who hustles while he waits.”* Blijkbaar kon een creatieve geest beiden dingen tegelijkertijd doen. Alle maatregelen en maatstaven zullen waardeloos zijn als je geen actie onderneemt. Will Rogers zei: *“Even if you are on the right track you’ll get run over if you just sit there.”*

Ondanks haar situatie vond Anne Frank dat de menselijke mind en het moraal hoog bleef door actief te blijven. Zo schreef ze: *“Luiheid kan dan aantrekkelijk lijken, maar werk geeft meer voldoening.”*

Een gebrek aan actie is geen optie in de zakenwereld; het is een fatale fout. Jack Welsh, voormalig CEO van General Electric zei: *“The operative assumption today is that someone, somewhere has a better idea. And the operative compulsion is to find out who has that better idea, learn it, and put it into action fast, otherwise you can quickly become irrelevant.”*

Hetzelfde gaat op voor persoonlijke ontwikkeling. Wanneer je ideeën haalt uit je persoonlijke meetpunten, neem dan zo snel mogelijk actie. Blijf niet hangen in je gedachten. Transformeer die gedachten juist naar actie. Zet je kennis om in gedrag.

Volgens Omar Bradley, legerofficier tijdens en na de Tweede Wereldoorlog hebben we maar één leven: *“We’re given one life and the decision is ours whether to wait for circumstances to make up our mind, or whether to act, and in acting, to live.”*

STEL EEN PERSOONLIJK MEETBAAR PLAN OP DAT MEETBAAR IS

Laten we eens kijken wat je in jouw persoonlijk ontwikkelplan nodig hebt. Er zijn twee soorten metingen: objectieve en subjectieve metingen. Omdat we het hebben over persoonlijke ontwikkeling, zullen de meeste metingen subjectief zijn. Je zult ze zelf bij elkaar rapen als het ware, en je zult hoogstwaarschijnlijk niet onpartijdig zijn. Daarom zijn er verschillende manieren om objectieve metingen te krijgen.

Een voorbeeld van objectieve metingen is bijvoorbeeld het opschrijven van je wekelijkse doelen en ze aan het einde van de week afvinken. Je hebt ze behaald, of niet. Dat is een objectieve meting.

Overweeg ook andere vormen om te meten, die je zou kunnen gebruiken. Probeer hierin zoveel mogelijk objectieve metingen te krijgen als mogelijk is. Je levensfacetten bieden hierin wellicht opties, zoals je financiën bijvoorbeeld. Zo heb je geld op de bank staan, of niet. Of je hebt je budget overschreden, of je zit precies op koers.

Mensen in je netwerk geven je altijd de beste feedback die er is. Dit is subjectieve meting. Je krijgt feedback van je partner of je echtgenoot. Je vraagt je vrienden en je familie wat voor soort veranderingen zij in jou hebben gezien of ontdekt. Zoals Richard Bandler en Robert Allen beide gezegd hebben: *"There are no failures, only feedback."*

Sommige van jouw beste feedback zal verschuild liggen in je zogenaamde mislukkingen. Je persoonlijke metingsplan moet daarom 5 stappen omvatten:

1. Verkrijg feedback van objectieve bronnen
2. Verkrijg feedback van subjectieve bronnen
3. Leg de resultaten vast en vertaal ze (wat betekent dit?)
4. Stel een nieuwe koers op
5. Neem actie

Zodra je je feedback hebt verzameld, onthoud dan deze quote van Oliver Wendel Holmes Jr: *"Greatness is not where we stand but in what direction we're moving. We must sail sometimes with the wind and sometimes against it – but sail we must, and not drift nor lie at anchor."*

CONCLUSIE

Als je ziet dat de snelheid van je vooruitgang afneemt, onthoudt dan dat je er goed aan doet om weer met je dromen in verbinding te komen. Neem de tijd om te mediteren, om geweldige dingen voor jezelf te visualiseren. *"Don't be afraid of the space between your dreams and reality"*, zegt journaliste Belva Davis *"If you can dream it, you can make it so."*

Overleg met de mensen uit je network en vraag om hun feedback. Zoals Mahatma Gandhi ooit zei: *"It is unwise to be too sure of one's own wisdom. It is healthy to be reminded that the strongest might weaken and the wisest might err."* Persoonlijke ontwikkeling is een proces. Acteur Peter Doyle zegt het mooi: *"If you're standing still, you're going backward."*

Ik hoop dat je de feedback die je zult krijgen op een effectieve en constructieve manier zult gebruiken; zoals hij bedoeld is. Het vergt geduld om naar feedback van anderen te luisteren, en het vraagt ook om een bepaalde mate van vergevingsgezindheid, als ze te hard lijken over te komen. Maar onthoudt dat brutale oprechtheid soms het beste geschenk is dat iemand je kan geven. Focus je op hoe die feedback in je voordeel kan werken, en niet op hoe het je potentieel kan kleineren. Zoals Eleanor Roosevelt het zei: *"No one can make you feel inferior without your permission."*

Hoewel je direct actie neemt, blijf ervan bewust dat persoonlijke ontwikkeling en zelfbewustzijn beide processen zijn. Zoals Einstein het treffend formuleerde: *"Wisdom is not a product of schooling, but of the life-long attempt to acquire it."*

SAMENVATTING

Om een volledige samenvatting te maken: ik heb diverse theorieën behandeld van vooraanstaande leiders over het onderwerp van het meten van je persoonlijke vooruitgang en het behouden van momentum. Ik heb het gehad over de stappen die je moet nemen om je eigen plan te formuleren voor het nemen van maatregelen en het meten van je vooruitgang. We hebben het ook gehad over factoren die je in de weg kunnen staan terwijl je streeft naar persoonlijke uitmuntendheid.

Ik moedig je nu aan om je eigen systeem te op te zetten voor het verzamelen van jouw feedback, zodat je te allen tijde weet hoe effectief je inspanningen werkelijk zijn.

Ik hoop dat je deze sessie waardevol vond, en ik kijk uit naar onze laatste sessie van dit programma.

Op jouw succes,

Robert